

Mulighed for etablering af brintinfrastruktur

1. delaftale: Ejerskab og drift af fremtidens danske, rørbundne brintinfrastruktur

(22. maj 2023)

Principaftale mellem

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Det Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Alternativet

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Det Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Alternativet er enige om principperne for at muliggøre etablering af rørbunden brintinfrastruktur i Danmark.

Power-to-X-brændstoffer (PtX-brændstoffer) kan erstatte fossile produkter i en række svært omstillelige sektorer, bl.a. søfart, luftfart, landbruget, dele af industrien og dele af den tunge vejtransport, og en dansk PtX-sektor kan spille en central rolle i både Danmarks og Europas grønne omstilling. PtX er også en potentielt vigtig brik i udviklingen af nye grønne erhvervs- og eksportmuligheder for Danmark, hvor der særligt fra tysk side er interesse for at aftage dansk brint understøttet af brintinfrastruktur. Rørført brintinfrastruktur er den billigste transportform for større mængder brint over større afstande. Dertil kan brintinfrastruktur understøtte udviklingen af en PtX-sektor i Danmark ved at understøtte muligheden for lagring og et stabilt aftag af brint gennem brintrør.

Brintinfrastruktur har desuden en energipolitisk værdi og kan understøtte et fremtidigt elsystem med en stigende andel af vedvarende, men fluktuerende elproduktion. Her kan brintinfrastruktur bidrage til en fleksibel drift af elektrolyseanlæg, som kan aftage store mængder strøm i perioder med høj produktion og mindre eller intet i perioder med lav produktion, hvilket kan have positiv effekt på forsynings sikkerheden. Desuden vurderes det, at brintinfrastruktur potentielt kan styrke projektøkonomien af havvindsudbud, da brintinfrastruktur muligvis kan øge værdien af havvind ved at understøtte tilkoblingen af stor-skala elektrolyseanlæg. Folketinget sikrede d. 20. april 2023 bedre rammevilkår for grønne teknologier, fx PtX-anlæg, ved at give mulighed for at etablere kommercielt ejede direkte elektricitetsforbindelser og dermed bidrage til øget indpasning af vedvarende energi (VE), effektiv udnyttelse af det kollektive net og samtidig reducere behovet for udbygning af elnettet til fordel for forbrugerne. Rørbunden brintinfrastruktur kan desuden bidrage til at realisere den politiske ambition om 4-6 GW elektrolysekapacitet i 2030, *jf. Aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer af 15. marts 2022*. Brintinfrastruktur kan både understøtte danske og internationale virksomheder i at producere og anvende brint og PtX i Danmark, og samtidig kan brintinfrastruktur understøtte eksport og derigennem styrke Europas forsynings sikkerhed ved at diversificere energiforsyningen samt bidrage til at mindske afhængigheden af fossile brændstoffer.

Ejerskab og drift af dansk, rørbunden brintinfrastruktur

Energinet og Evida ejer og driver metangasininfrastruktur i Danmark og har også kompetencer til at eje og drive rørbunden brintinfrastruktur. Energinet og Evida vurderes at kunne understøtte en hurtig etablering af dansk, rørbunden brintinfrastruktur i samspil med den øvrige energisektor, idet selskaberne har mulighed for at udnytte viden, ressourcer og infrastruktur fra det eksisterende el- og metangassystem.

Aftalepartierne er enige om, at rørbunden brintinfrastruktur skal være offentligt ejet gennem Evida og Energinet. Udgangspunktet er, at etableringen af rørbunden brintinfrastruktur skal udgøre et sammenhængende brintsystem. Som en undtagelse hertil skal der dog gives mulighed for direkte, privatejede brintledninger, der ikke er en del af det sammenhængende brintsystem, fx hvis Evida og Energinet ikke ser en værdi i at eje og drive den pågældende brintrørstrækning. Regeringen vil vende tilbage til aftalekredsen med en uddybning af reglerne for etablering af direkte brintledninger, herunder en vurdering af om der er behov for præcisering heraf.

Aftalepartierne noterer sig, at Danmarks gaslagerselskab, Gas Storage Denmark, der er en del af Energinets concern, aktuelt undersøger, om en af kavernerne ved Ll. Torup, der anvendes til gaslagring, kan konverteres til et underjordisk brintlager.

Aftalepartierne noterer sig, at der kan være synergieffekter mellem brint- og CO₂-infrastruktur, som bl.a. afhænger af, hvorvidt CO₂ og brint skal transporteres over parallelle strækninger, og at der er en vis tidsmæssig overensstemmelse i behovet for etableringen af infrastrukturen.

Energinet og Evidas roller i brintsystemet

Aftalepartierne vil med denne aftale sætte rammerne for en effektiv udrulning af rørbunden brintinfrastruktur ved at udnytte Energinets og Evidas respektive styrkepositioner fra metangasinfrastrukturen og skabe klarhed for de markedsaktører, der ønsker at anvende en rørbunden brintinfrastruktur.

Aftalepartierne er enige om, at Energinet og Evidas tildeles ansvarsområder på baggrund af selskabernes eksisterende kompetencer inden for drift og ejerskab af metangasinfrastruktur, således at:

- Energinet som udgangspunkt forbinder grænseoverskridende rørbunden brintinfrastruktur til et dansk modtagerpunkt, offshore rørbunden brintinfrastruktur og grænseoverskridende brintrør på tværs af landet til et brintlager, et såkaldt backbone.
- Evidas som udgangspunkt forbinder indenlandske brintproducenter og -forbrugere og kan tilslutte disse til et sammenkoblet brintsystem.
- Opgaven som systemansvarlig virksomhed varetages af Energinet.

Selskaberne skal derfor kunne argumentere for, at en rørstrækning falder inden for deres respektive kompetenceområde, herunder fx erfaring med drift af rør med henblik på eksport eller på at tilslutte producenter og brugere til et sammenkoblet system, øvrige organisationskompetencer samt designtryk.

Den systemansvarlige virksomhed får til opgave at koordinere, tilrettelægge og udvikle brintområdet på tværs af brintforbrug, -produktion, -transport, -lager og -eksport og i samspil med de øvrige energimarkeder. Den systemansvarlige virksomhed får også til opgave at tilrettelægge brintsystemet under hensyntagen til energimarkedet som helhed, herunder fx understøttelse af sammenhængen med den danske VE-udbygning. Aftalepartierne noterer sig, at opgaven som systemansvarlig virksomhed gennemføres med behørig inddragelse af interessenter og brintinfrastrukturselskaber.

Aftalepartierne er enige om, at opgaven som systemansvarlig virksomhed varetages af Energinet, der også er systemansvarlig virksomhed for el og metangas, med henblik på at muliggøre en tværgående udvikling af energisystemet og sikre den mest koordinerede, effektive og funktionelle drift af det danske energisystem på tværs af el, metangas og brint. Energinet og Evidas får hver især ansvar for deres eget brintsystem bl.a. ift. dialog med markedet samt udviklingen og udbygningen af deres respektive brintsystem med afsæt i markedsbehovet.

Aftalepartierne noterer sig, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vil indgå i løbende dialog med Energinet og Evidas med henblik på implementering af aftalen.

Brintinfrastrukturens udrulning er som udgangspunkt markedsdrevet

Aftalepartierne noterer sig, at aftalen alene omhandler en beslutning om mulighed for ejerskab og drift af rørbunden brintinfrastruktur samt rollefordeling mellem Energinet og Evidas. Aftalepartierne er enige om, at den rørbundne brintinfrastruktur som udgangspunkt skal udbygges på markedsvilkår med udgangspunkt i sandsynliggjort konkret efterspørgsel samt selskabernes langsigtede udviklingsplaner, som

bl.a. kan baseres på Energistyrelsens analyseforudsætninger. Det betyder, at konkrete investeringsbeslutninger for etablering af rørbunden brintinfrastruktur på specifikke strækninger vil skulle træffes af Energinet/Evida. Et konkret etableringsprojekt vil skulle godkendes af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, jf. *lov om gasforsyning* og *lov om energinet*. Godkendelsen vil bl.a. afhænge af, at brintinfrastrukturselskabet kan sandsynliggøre en konkret efterspørgsel fra kommende brugere af systemet, der tilkendegiver et langsigtet behov og en betalingsvillighed.

Aftalepartierne noterer sig endvidere, at beslutninger i denne aftale ikke medfører bindinger ift. statslig medfinansiering eller direkte statslige omkostninger. Regeringen vil snarest muligt i 2023 komme tilbage til aftalepartierne med et oplæg til rammevilkår for finansiering af kommende, rørbunden brintinfrastruktur, da afklaring om fremtidige rammevilkår for finansiering er central ift. at sikre tempo i udrulningen af brintinfrastruktur. Til den tid vil foreløbige erfaringer og markedsdialog fra Energinet og Evida kunne indgå i tilrettelæggelsen af de fremtidige rammevilkår.

Aftalens karakter

Aftalen er første delaftale om ejerskab og drift af rørbunden brintinfrastruktur og udgør en opfølgning på dele af *Aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer* af d. 15. marts 2022. Med Folketingets vedtagelse af *lovforslag om ændring af lov om gasforsyning* af d. 22. december 2022 blev brint indskrevet i rammelovgivningen, der sammen med denne aftale muliggør etableringen af brintinfrastruktur. Aftalepartierne noterer sig, at det med første delaftale om ejerskab og drift af rørbunden brintinfrastruktur ikke forventes nødvendigt med yderligere lovgivning for at etablere brintinfrastruktur.

Partierne bag aftalen er enige om, at aftalen fastlægger en række principper, men at den ikke har karakter af et politisk forlig.

Aftalepartierne vil løbende blive inddraget og orienteret om aftalens konkrete udmøntning og implementering.